

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinums par tematu “Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar kuru attiecībā uz Grieķijai paredzētajiem īpašajiem pasākumiem groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1303/2013, ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu, Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu”

(COM(2015) 365 final – 2015/0160 (COD))

(2016/C 032/04)

Galvenais ziņotājs: Carmelo CEDRONE

Eiropas Parlaments 2015. gada 7. septembrī un Padome 2015. gada 28. septembrī saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 177. pantu un 304. pantu nolēma konsultēties ar Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteju par tematu

“Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai, ar kuru attiecībā uz Grieķijai paredzētajiem īpašajiem pasākumiem groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1303/2013, ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu, Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu”

(COM(2015) 365 final – 2015/0160 (COD)).

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas birojs 2015. gada 15. septembrī uzdeva Ekonomikas un monetārās savienības, ekonomiskās un sociālās kohēzijas specializētajai nodaļai sagatavot komitejas atzinumu par šo jautājumu.

Nemot vērā jautājuma steidzamību, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja 511. plenārajā sesijā 2015. gada 6., 7. un 8. oktobrī (2015. gada 8. oktobra sēdē) iecēla *Carmelo Cedrone* kungu par galveno ziņotāju un ar 99 balsīm par, 1 balsi pret un 4 atturoties pieņēma šo atzinumu.

1. Konteksts un Komisijas priekšlikuma kopsavilkums

1.1. Ekonomiskā un sociālā situācija Grieķijā joprojām ir ļoti nopietna un kritiska, jo saglabājas zemi izaugsmes rādītāji un trūkst publiskā finansējuma, kas vajadzīgs izaugsmes veicināšanai. Šādas situācijas iemesli ir ļoti zināmi, un pēdējos gados un mēnešos EESK uz tiem ir vairākkārt norādījusi. Šīs grūtības būtiski ietekmē arī to līdzekļu pieejamību, kas nepieciešami, lai īstenotu programmas ar plānoto atbalstu no struktūrfondiem 2014.–2020. gada periodam, kā arī ar 2007.–2013. gada perioda līdzekļu pārpalikumu.

1.2. Komisija ir iesniegusi Eiropas Parlamentam un Padomei priekšlikumu attiecībā uz Grieķijai paredzētajiem pasākumiem grozīt Regulu (ES) Nr. 1303/2013, ar ko paredz kopīgus noteikumus par pieciem Eiropas strukturālajiem un investīciju fondu (1).

1.3. Komisijas priekšlikuma mērķis ir novērst likviditātes un publisko resursu trūkumu ieguldījumiem Grieķijā, un tajā ir izklāstīti divi finanšu pasākumi, kas galvenokārt paredz avansa maksājumu apropriācijas, par kuru piešķiršanu Grieķijai jau ir pieņemts lēmums un kas tādējādi neietekmē 2014.–2020. gada budžetu, un līdzfinansējuma likmes palielināšanu.

1.4. Tiesību akta priekšlikums attiecas gan uz 2007.–2013. gada, gan 2014.–2020. gada periodu.

(1) COM(2015) 365 final – 2015/0160 (COD).

1.5. Saistībā ar 2014.–2020. gada periodu Komisija ierosina par septiņiem procentpunktiem palielināt sākotnējā priekšfinansējuma līmeni kohēzijas politikas programmām mērķa “Investīcijas izaugsmei un nodarbinātībai” (ERAF, ESF un KF) ietvaros, kā arī EJZF atbalstītām programmām. Kopumā runa ir par vienu miljardu EUR divu gadu laikā (500 miljoni EUR 2015. gadā un 500 miljoni EUR 2016. gadā).

1.6. Attiecībā uz 2007.–2013. gada periodu Komisija ierosina Grieķijā īstenoto darbības programmu starpposma maksājumu un slēguma bilances aprēķinam piemērot maksimālo līdzfinansējuma likmi 100 % apmērā (attiecībā uz deklarētajiem atbilstīgajiem izdevumiem) un agrāk izmaksāt 5 % no atlikušajiem ES maksājumiem, kurus parasti ietur līdz programmu noslēgumam. Tas radītu tiešu papildu likviditāti aptuveni 500 miljonu EUR apmērā 2015. gadā un vēl 500 miljonus EUR 2016. gadā.

2. Piezīmes

2.1. EESK piekrīt Komisijai, ka Grieķijai vajadzīgi papildu finanšu resursi, kas varētu stimulēt ieguldījumus un sekmēt ilgtspējīgu izaugsmi. EESK jau pirms ievērojama laika piedāvāja šajā virzienā vērstus priekšlikumus, kuri attiecas uz visām valstīm un reģioniem, kas saskaras ar budžeta vai parādu grūtībām vai augsto bezdarba līmeni⁽²⁾.

2.2. Komiteja uzskata, ka Komisijas priekšlikums, ko pati Komisija uzskata par ārkārtēju un ko pašlaik izskata Eiropas Parlaments, neatbilst iecerētajiem mērķiem. Ir runa par palīdzību, kas gan finansiālā aspektā, gan ņemot vērā paredzēto finansiālā atbalsta sniegšanas kārtību (avansa maksājums no paredzētajām apropriācijām), ir nepietiekama, lai apmierinātu Grieķijas vajadzības publisko ieguldījumu jomā un atjaunotu konkurētspējas un nodarbinātības līmeni tās ražošanas sistēmā. Tiek lēsts, ka, piemērojot jauno regulu, likviditātes palielināšana būs aptuveni divi miljardi EUR. Tā, protams, ir nozīmīga, taču ne papildu summa, un tā tiks izlīdzināta, par tādu pašu summu samazinot resursus, kas paredzēti turpmākajiem gadiem (2018. un 2020. gadam).

2.3. EESK savos atzinumos jau vairākkārt ir norādījusi: ja Komisija vēlas palīdzēt Grieķijai, tai jāpiesūta valstij nozīmīgāki papildu resursi gan jaunu investīciju programmu veidā, gan vēl vairāk samazinot valsts līdzfinansējuma kvotu, kas tiek pieprasīta darbības programmu finansēšanai no struktūrfondu 2014.–2020. gadā.

2.4. EESK norāda uz vēl vienu problēmu saistībā ar jaunās struktūrfondu programmas uzsākšanas kavēšanos. Grieķijai kohēzijas politikas ietvaros 2014.–2020. gadā kopumā piešķirti aptuveni 35 miljardi EUR. Pašreizējā dramatiskā ekonomiskā un arī politiskā situācija Grieķijā radījusi lielu nenoteiktību attiecībā uz ieguldījumu lēmumiem, kā arī administratīvu kavēšanos, un to dēļ Grieķija nav spējusi uzsākt vajadzīgās procedūras, lai piekļūtu jaunā 2014.–2020. gada plānošanas perioda resursiem.

⁽²⁾ Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinums par tematu “Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar kuru groza Padomes Regulu (EK) Nr. 1083/2006 attiecībā uz konkrētiem noteikumiem, kas saistīti ar finanšu pārvaldību konkrētām dalībvalstīm, kuras saskaras ar nopietnām grūtībām vai kurām draud šādas grūtības saistībā ar šo valstu finanšu stabilitāti” (COM(2011) 482 galīgā redakcija – 2011/0211 (COD)) (OV C 24, 28.1.2012., 81. lpp.).

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinums par tematu “Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko groza Padomes Regulu (EK) Nr. 1698/2005 attiecībā uz dažiem noteikumiem, kas skar finanšu pārvaldību dalībvalstīs, kurām ir vai kuras apdraud lielas grūtības, kas saistītas ar to finansiālo stabilitāti” (COM(2011) 481 galīgā redakcija – 2011/0209 (COD)) (OV C 24, 28.1.2012., 83. lpp.).

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinums par tematu “Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko groza Padomes Regulu (EK) Nr. 1198/2006 par Eiropas Zivsaimniecības fondu attiecībā uz dažiem noteikumiem par finanšu pārvaldību dalībvalstīs, kurām ir vai kuras apdraud lielas grūtības, kas saistītas ar to finansiālo stabilitāti” (COM(2011) 484 galīgā redakcija – 2011/0212 (COD)) (OV C 24, 28.1.2012., 84. lpp.).

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinums par tematu “Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu, Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu, uz kuriem attiecas vienotais stratēģiskais satvars, un vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu un Kohēzijas fondu un atceļ Regulu (EK) Nr. 1083/2006” (COM(2011) 615 final – 2011/0276 (COD)) (OV C 191, 29.6.2012., 30. lpp.).

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinums par tematu “Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par Kohēzijas fondu un par Padomes Regulas (EK) Nr. 1084/2006 atcelšanu” (COM(2011) 612 final – 2011/0274 (COD)) (OV C 191, 29.6.2012., 38. lpp.).

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinums par tematu “Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par īpašiem noteikumiem attiecībā uz Eiropas Reģionālās attīstības fondu un mērķi “Ieguldījums izaugsmei un nodarbinātībai” un par Regulas (EK) Nr. 1080/2006 atcelšanu” (COM(2011) 614 final – 2011/0275 (COD)) (OV C 191, 29.6.2012., 44. lpp.).

2.5. EESK pauž bažas, ka šāda kavēšanās kopā ar taupības pasākumiem, kurus pieprasa ES, lai apstiprinātu trešo atbalsta plānu, un kuri neizbēgami samazinās publiskos resursus ieguldījumiem, ietekmēs arī to izdevumu programmu uzsākšanu, kuras ir paredzētas fondos ne tikai nākamajam gadam, bet visam laikposmam līdz 2020. gadam.

2.6. Projekti, kas patlaban tiek īstenoti Grieķijā, lielā mērā tiek finansēti ar līdzekļiem no 2007.–2013. gada plānošanas perioda. Jaunākās analīzes par līdzekļu pārpalikumu 2007.–2013. gadā liecina, ka vēl ir pieejami 1,5–2 miljoni EUR, kas, ja netiks izmantoti līdz gada beigām, tiks atmaksāti. Ņemot vērā ārkārtas apstākļus valstī, Komisija priekšlikumā būtu varējusi iekļaut termiņa pagarinājumu ziņošanai par izdevumiem (no n+2 uz n+3).

3. Secinājumi un priekšlikumi

3.1. Noslēgumā EESK piekrīt Komisijas priekšlikumam un to atbalsta, pat ja uzskata šo priekšlikumu par nepietiekamu. EESK jau vairākos atzinumos uzsvērusi, ka, pēc tās domām, ES iestādēm un dalībvalstīm būtu jāizstrādā tāda atbalsta programma grūtībās nonākušām eurozonas valstīm – sākot ar Grieķiju –, kas būtu apjomīgāka un uzticamāka nekā līdz šim ierosinātās. Lai to panāktu, būtu jāievieš lielāka elastība Eiropas jaunās nodokļu un budžeta pārvaldības piemērošanā un vēl vairāk jāpalielina pieejamie resursi Eiropas Investīciju bankas (EIB) un Eiropas Investīciju fonda (EIF) finansējumam, sākot ar *Juncker* plānu, kā arī funkcionālāk jāintegrē un jākoordinē līdzekļi, kas paredzēti citu ES politikas jomu finansēšanai.

3.2. Rezumējot – papildus iepriekš minētajam vajadzētu: a) paplašināt priekšlikumu (līdzfinansējuma atcelšana Grieķijai) uz visu 2014.–2020. gada periodu; b) paātrināt un priekšlaikus īstenot *Juncker* plāna pasākumus Grieķijai, lai tādējādi, izmantojot šos abus pasākumus, veicinātu ekonomikas atveseļošanu, attīstību un nodarbinātību; d) vienkāršot, NEVIS sarežģīt administratīvās procedūras; e) Komisijai izveidot jauktu darba grupu, kas varētu atbalstīt Grieķiju un palīdzēt tai dažādos struktūrfondu izmantošanas posmos; f) izvērtēt iespēju attiecināt šos vai līdzīgus pasākumus, tos papildinot ar atbilstīgām pārbaudēm, uz citām valstīm, kuras krīze skārusi vai skar vissmagāk un kurās bezdarba līmenis ir augstāks par vidējo Eiropā.

Briselē, 2015. gada 8. oktobrī

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas
priekšsēdētājs
Georges DASSIS